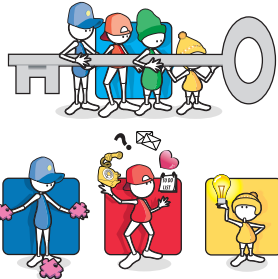

Gníomhaíocht 1

Róil Éagsúla

Scileanna Smaointeoireachta agus Ábaltachtaí Pearsanta

Mapaí Dul Chun Cinn

Cumarsáid a Dhéanamh Mar is Cuí
Fadhbréiteach agus Dul sa tSeans ar
Mhaithe Leis an Fhoghlaim
Ag Obair le Daoine Eile

Scil Traschuraclaim

Cumarsáid

Réimsí Foghlama

Bunscoil

Na hEalaíona: Drámaíocht
Forbairt Phearsanta agus
Comhthuisicint

Iar-bhunscoil

Foghlaim don tSaol agus don Obair:
Saoránacht, Infhostaitheacht agus
Forbairt Phearsanta

Toradh Foghlama

Aithneoidh agus úsáidfídh na
foghlaiméirí dóigheanna cuí le
cumarsáid a dhéanamh i gcásanna
éagsúla.

Áiseanna atá de Dhíth

Áis 2: Cáirtaí don Rólghlacadh

Eagrú an Ranga

Gníomhaíocht ghrúpa
Gníomhaíocht bheirte

Cur Síos

Fiosróidh na foghlaiméirí na dóigheanna a ndéanann daoine cumarsáid i bpoist éagsúla agus déanfaidh siad machnamh ar dhóigheanna cuí le cumarsáid a dhéanamh.

An Gníomhaíocht

- Mar rang, déanaigí liosta de na daoine éagsúla a mbíonn na foghlaiméirí ag labhairt leo le linn an lá scoile, ar nós cairde, múinteoirí agus mná lóin.
- Ansin amharc ar na daoine a labhraíonn siad leo taobh amuigh den scoil agus ar na poist atá acu, agus smaoinigh ar na fáthanna a bhfeiceann siad na daoine seo.
- Déan rólghlacadh le duine fásta eile, cuairt ar an fhioclóir mar shampla, agus iarr ar na foghlaiméirí a rá cén ról atá ag gach duine agaibh.
- Iarr ar na foghlaiméirí focail nó frásaí a mholadh a thiocfadh leo a úsáid sa rólghlacadh; b'fhéidir go ndéarfadh siad mar shampla, 'fiacra', 'Oscail do bhéal' agus 'An bhfuil sé nimhneach?'
- Déan péirí den rang. Bain úsáid as na cártaí in Áis 2 agus iarr ar gach péire rólghlacadh a dhéanamh sa dóigh go mbeidh na páistí eile sa rang ábalta a thomhas cén ról atá acu.
- Bíodh deis ag na foghlaiméirí an rólghlacadh a dhéanamh os comhair an ranga. Pléigí an cineál teanga a úsáideadh agus an dóigh ar chuir siad a ról i láthair.

Smaointe don Dífreáil

An Leibhéal Deacrachta a Íslíú

- Tabhair scrípteanna gairide do na foghlaiméirí lena léamh amach agus iarr orthu smaoiniamh ar an ghuth a thiocfadh leo a úsáid i ngach ról.
- Tabhair róil do na foghlaiméirí agus mol eochairfhocail a thiocfadh leo a úsáid.
- Labhair faoi chomharthaíocht choirp agus pléigh an dóigh a mothaíonn na foghlaiméirí nuair a bhíonn duine ina sheasamh róchóngarach dóibh nó nuair a úsáideann duine gothaí gnúise éagsúla.

An Leibhéal Deacrachta a Ardú

- Spreag na foghlaiméirí le machnamh agus cur síos a dhéanamh ar do ghuth agus ar do thuin chainte agus ar an chomharthaíocht choirp a úsáidtear i gcásanna éagsúla.
- Bíodh réimse níos leithne cásanna ann don rólghlacadh; mar shampla agallamh poist agus cruinniú le bainisteoir bainc.
- Lig do na foghlaiméirí cásanna deacra a léiriú a bhfuil coimhlínt nó fadhbréiteach i gceist iontu agus machnamh a dhéanamh ar an dóigh is fearr le gach cás a réiteach.

Áis 2: Cártaí don Rólghlacadh

Fear/Bean Tine

Cad é a dhéanann fir/mná tine?

Cuireann fir/mná tine tinte as, cuidíonn siad le daoine atá i mbaol agus cuidíonn siad leis an phobal a choinneáil slán.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Inneall dóiteáin
- Piobán uisce
- Dréimire
- Cuaille

Cad é a chaitheann siad?

- Éide speisialta
- Clogad
- Gaireas análaithe

Cad é a deir siad?

'Tá muid ar an bhealach.'

'Ná bí buartha, beidh muid ábalta cuidiú leat.'

'Caithfidh muid an tine a chur as.'

'Faigh an piobán.'

'Tá dréimire de dhíth orainn.'

'Bí cúramach, tá sé róthe.'

'Tá duine gafa sa teach. Caithfidh muid cuidiú leis.'

Feirmeoir

Cad é a dhéanann feirmeoirí?

Oibríonn feirmeoirí ar fheirm. Tugann siad aire do hainmhíthe agus fásann siad barraí. Oibríonn siad go crua agus bíonn siad taobh amuigh an lá ar fad, i ngach cineál aimsire.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Tarracóir
- Bleánlann
- Céachta
- Inneall bainte

Cad é a chaitheann siad?

- Buataisí uisce
- Cóta
- Éadaí teo

Cad é a deir siad?

'Tá sé in am na bá a bhleán.'

'Tá sé fuar inniu.'

'Tá lao ar an bhealach.'

'Caithfidh muid an féar a bhaint.'

'Tá mé ag dul chuig an mhargadh inniu.'

Áis 2: Cártaí don Rólghlacadh

Fiaclóir

© iStockphoto/thinkstockphotos.com

Cad é a dhéanann fiaclóirí?

Tugann fiaclóirí aire do na fiacla agus don bhéal. Amharclann siad ar do chuid fiacla le bheith cinnte go bhfuil siad láidir, folláin agus glan.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Solas mór
- Scriobaire do na fiacla
- Scáthán beag
- Scuab fiacla speisialta

Cad é a chaitheann siad?

- Cóta bán
- Spéaclaí cosanta
- Masc ar a mbéal

Cad é a deir siad?

'Cad é mar atá tú inniu?'

'Cad é mar atá do chuid fiacla?'

'Oscail do bhéal.'

'Cuir amach do theanga.'

'Glanfaidh mé do chuid fiacla.'

Dochtúir

© Brand X Pictures/thinkstockphotos.com

Cad é a dhéanann dochtúirí?

Cuidíonn dochtúirí leat nuair a bhíonn tú tinn nó nuair a ghortaíonn tú thú féin.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Steiteascóp
- Teirmiméadar
- Otascóp
- Spadal teanga

Cad é a chaitheann siad?

- Cóta bán
- Steiteascóp
- Culaith ghlas/ghorm

Cad é a deir siad?

'Cad é mar atá tú inniu?'

'Cad é mar a thig liom cuidiú leat?'

'Cá bhfuil an phian?'

'An dtig liom éisteacht leat ag anáil?'

'Cad é mar a mhothaíonn sin?'

'Thig linn leigheas a thabhairt duit le cuidiú leat.'

'Caithfidh tú luí síos agus do scíth a ligean.'

'Beidh biseach ort go luath.'

Cúntóir Siopa

© Purostock/thinkstockphotos.com

Cad é a dhéanann cúntóirí siopa?

Cuidíonn cúntóirí siopa le daoine i siopa. Cuireann siad earraí ar na seilfeanna, coinníonn siad an siopa glan agus slachtmhar, freastalaíonn siad ar chustaiméirí ag an scipéad agus cuidíonn siad le stoc a ordú.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Scipéad
- Dréimire
- Earraí glantacháin

Cad é a chaitheann siad?

- Éide siopa

Cad é a deir siad?

'An dtig liom cuidiú leat?'

'Tá an t-arán thall ansin.'

'Sin £1.50 le do thoil.'

'Ar mhaith leat mála?'

'Seo do bhriseadh.'

Fear/Bean Otharchairr

© Comstock/thinkstockphotos.com

Cad é a dhéanann fir/mná otharchairr?

Cuidíonn fir/mná otharchairr le daoine a raibh taise acu nó le daoine atá an-tinn. Tugann siad garchabhair dóibh agus tugann siad iad chuig an otharlann san otharcharr más gá.

Cad é an trealamh a úsáideann siad?

- Otharcharr
- Sínteán
- Mála leighis
- Ocsaigin

Cad é a chaitheann siad?

- Éide speisialta
- Lámhainní

Cad é a deir siad?

'Cá bhfuil an phian?'

'Cad é a tharla duit?'

'Ní bí buartha, beidh muid ábalta cuidiú leat.'

'Caithfidh muid thú a thabhairt chuig an otharlann.'

'Caithfidh muid instealladh a thabhairt duit.'